

Homilie k zamyšlení

Texty: **První čtení:** Gn 3,9–15.20; **Mezizpěv:** Ž 116 (115),12–13.15+16bc.17–18

Evangelium: J 2,1–11

Snad každý z nás byl někdy **na svatbě**. Množství lidí, hosté, ale především krásná nevěsta se odevzdává svému milovanému a on se stává jejím ochráncem a milujícím partnerem. A nejde jen o obřad, jde o okamžiky, kdy se všichni **hosté radují z radosti ženicha a nevěsty**. Kdy je ujišťují o svém přátelství a těší se z jejich štěstí. Svatba je symbolem, který ani Písmo svaté nemohlo pominout. Celá kniha Píseň písní je poezií inspirovanou tématem ženicha a nevěsty.

Janovo **evangelium**, z něhož jsme četli, **zázrakem na svatbě otevírá Ježíšovu veřejnou činnost**. To není náhoda. Janovo evangelium je plné dvojznačnosti a symboliky, které na podkladě docela obyčejných událostí otevírají nesmírné perspektivy. V tomto vyprávění je jich hned několik. Ve Starém zákoně byla svatba znamením obnovení smlouvy, kterou Hospodin se svým lidem znovu uzavře. Tím, že Jan otevírá Ježíšovu činnost právě svatbou, zvěstuje, že tato zaslíbená doba právě začíná.

Asi každý, kdo svatbu někdy chystal, tuší, jak velkou ostudou by byl nedostatek jídla či pití. S určitostí by to poznamenalo celou svatbu. **Nouzi na popisované svatbě** však Kristus proměňuje v neuvěřitelnou hojnost. Jeho zázrak předznamenává to, co bude důsledkem oběti na kříži a vzkříšení. Lidskou nouzi a nedostatečnost proměňuje ve svatební radost!

Pisatel evangelia v dialogu správce se ženichem naznačuje, že starost o víno připadá na ženicha. Tím, kdo zajistil dostatek vína, je ovšem Ježíš! On tedy **ve vyprávění de facto plní roli ženicha**. Kdo ale je potom nevěsta?

Pozorný evangelista postřehl důležitou maličkost. Možná nás zarazí, jak Ježíš hovoří se svojí matkou. Ovšem i zde svatý Jan užívá odkazů na jiné části Písma a naznačuje zásadní události. Maria stojí před Ježíšem nejen jako jeho maminka, ale především jako nová Eva. Nyní, na začátku Ježíšova veřejného působení, je třeba položit člověku znovu otázku, kterou kdysi na počátku stvoření negoval. Tehdy chtěl být jako Bůh, proto odmítl Boží nabídku a vydal se svou cestou. Tím sám sebe oddělil od Boha. Právem se Ježíš ptá: „Co je mezi mnou a tebou?“, tedy: „Co je v tuto chvíli mezi Bohem a člověkem?“ Maria odpovídá jinak než Eva! Její odpovědí je víra a důvěra. Ale tak se přece chová nevěsta ke svému ženichovi! Ba co více, Mariina důvěra je odpovědí každého učedníka, který uvěřil Ježíši. Její reakce je vzorem pro apoštoly a posléze pro celé společenství církve. Nevěstou nebeského ženicha je nejen Maria jako žena víry, ale celá církev jako společenství těch, kteří přijali Ježíše.

A co **chybějící víno**? Ve Starém zákoně se víno jako jediný opojný nápoj používalo k bohoslužbě. Bylo chápáno jako znamení požehnání, hojnosti a pokoje jak při bohoslužbě, tak v domácnosti. Voda by na svatební hostině nebyla dostačující náhradou vína. Ježíš však záměrně nechá džbány naplnit vodou. Člověk nemůže svojí slabost vykoupit bez Boha, ale může Bohu nabídnout to, co má. Pokud Bohu uvěří a nabídne své omezené síly, pak se začnou dít velké zázraky!

Obraz svatby nám pomůže nahlédnout i další aspekt. Hosté přišli proto, aby doprovázeli hlavní aktéry: ženicha a nevěstu. O ně jde na prvním místě. Ale svoji významnou roli hraje i vztah ke všem ostatním hostům. Na rovině církve jde v první řadě o náš vztah k Bohu. On nás vykoupil, pozval a on nás hostí. Proto jsme si důvěrně blízko, jsme s ním.

Ale slavení není otázkou individualistickou! Není představitelné, že bychom na svatbě byli jedinými hosty. Proto je důležité nepřehlédnout význam setkání s dalšími účastníky slavnosti. **Bůh chce člověka zachránit jako společenství.** Uvnitř vzájemných vztahů se učíme, co znamená milovat, vydat se pro druhé... **Není myslitelné, aby uprostřed plné radosti, měl někdo něco proti druhému.** V takové situaci by byla pro všechny radost narušená. Ne náhodou nám církev zdůrazňuje, že účastnit se přijetí Eucharistie lze jen v případě, že my sami nejsme v těžkém hříchu. Vztah k Bohu, ale také vazby mezi námi navzájem hřích zásadně boří. Proto Ježíš požaduje: *„Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar“* (Mt 5,23–24). Zároveň však platí, že právě účast na eucharistii nás chrání před selháním.

Vraťme se k našemu evangelijnímu úryvku. Možná nás překvapí, že Kristus tajemně říká: **„Ještě nepřišla má hodina.“** Tento výraz odkazuje k okamžiku, kdy zasedne s učedníky k poslední večeři. Tehdy sv. Jan říká: *„Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otci, miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce“* (J 13,1). Náš Pán onu skutečnou svatební hostinu, kdy vydá sebe sama za nás, bude teprve s učedníky slavit. Teprve tam se otevře pramen života, který spojí člověka s Bohem. To bylo první slavení eucharistie.

Dodnes je pro nás hostina znamením setkání rodiny, přátel či dávných známých. Hostina spojuje, umožňuje sdílení, jíst z jednoho stolu buduje důvěru, vyjadřuje společenství. Koncilní otcové v konstituci *Lumen gentium* říkají: **„Věčný Otec (...) se rozhodl povznést lidi k účasti na božském životě“** (LG 2). Symbolika svatby ukazuje, jak důvěrnou blízkostí Bůh touží člověka zahrnout. **Toto se uskutečňuje v eucharistii.** Důvěrné setkání nás, učedníků, s Bohem. V Janově evangeliu Ježíš zahajuje velikonoční večeři umýváním nohou. Bůh bere na sebe roli služebníka a očišťuje nás, abychom se mohli účastnit hostiny. Nelze jasněji naznačit, co okamžik smrti na kříži znamená. **Eucharistie je darem darujícího se Boha.** On se dává nám, abychom se my mohli darovat jemu a druhým lidem. A tak zakusili plnost radosti s Bohem.